

Fakta om likviditetsgaranter

Stockholmsbörsen inför från och med den 12 maj 2003 ett system med likviditetsgaranter för att skapa förutsättningar för en mer likvid handel som ger lägre kostnader och minskad risk för investerare vid handel med främst mindre omsatta aktier.

Likviditet

Likviditeten i ett bolags aktier mäts med utgångspunkt från flera faktorer varav tre viktiga mått är omsättning, orderdjup och spread (skillnad mellan köp och säljkurs). Spreaden är av betydelse för investeraren eftersom det är en indirekt transaktionskostnad i form av kostnaden mellan att köpa och sälja vid varje givet tillfälle. Ju mindre spread desto lägre transaktionskostnad. Orderdjup visar på hur många aktier en investerare kan köpa respektive sälja på given kurs. Ett stort orderdjup minskar risken för en negativ prisrörelse när man köper eller säljer aktier. En minskad spread och ett ökat orderdjup innebär alltså minskade kostnader för investerare. Det innebär också mindre risk och bolagets aktier blir mer attraktiva allt annat lika. Ökat intresse och ökad handel i bolagets aktier leder till en mer korrekt prisbildning och värdering av bolaget, vilket är värdefullt för bolagets aktieägare.

Exempel

Du som investerare vill köpa 1000 aktier i bolaget AB. Vad kommer det att kosta?

Orderboken för aktie AB visar hur många aktier som olika investerare är beredda att köpa och sälja på olika prisnivåer. Vi antar att orderboken ser ut som följer:

Orderbok			
Volym (antal)	Köp (kr)	Sälj (kr)	Volym (antal)
500	100	105	200
200	95	110	500
1000	90	115	500

Spread = Skillnad mellan bästa köp och säljkurs, dvs 5 kronor (105-100)

Teoretiskt pris = Pris mitt emellan bästa köpkurs (100) och säljkurs (105), dvs 102,50 kronor

Kostnaden för spread = 105-102,5

Likviditetspremie = 2,5

När du köper så gör du det på säljkursen som är den kurs som en säljare lagt upp intresse att sälja på. Du vill köpa 1000 stycken men i orderboken finns bara 200 stycken att köpa till priset 105 kronor. För att köpa 800 aktier till får du vara beredd att betala upp till 115 kronor. Det genomsnittliga priset som du betalar blir 110,50 kronor. Genom att du köpt alla de aktier som fanns till försäljning på 105 kronor och 110 kronor har ditt köp flyttat bästa sälj till 115 kronor. Detta kallas för marknadspåverkan och kostade dig ytterligare 5,50 kronor dvs 110,50 - 105 kronor.

Totalt kostade dina 1000 aktier 110.500 kronor i stället för 102.500 kronor som det teoretiska priset indikerade. Skillnaden på 8000 är en kostnad för låg likviditet.

Låt oss nu titta på skillnaden att köpa aktier i bolaget AB om det fanns mer likviditet i orderboken. Vi antar att den då ser ut som följer:

Orderbok			
Volym (antal)	Köp (kr)	Sälj (kr)	Volym (antal)
1000	101	104	5000
2000	100	105	5000
10000	99	116	5000

Spread = Skillnad mellan bästa köp och säljkurs, dvs 3 kronor (104-101)

Teoretiskt pris = Pris mitt emellan bästa köpkurs (101) och säljkurs (104), dvs 102,50 kronor

Kostnaden för spread = 104-102,5

Likviditetspremie = 1,5

När du nu köper dina 1000 aktier så kan du köpa alla på säljkurs 104 kronor. Din order får inte så stor påverkan att den flyttar bästa säljkurs. Du har köpt 1000 aktier för 104.000 kronor vilket är 6.500

kronor mindre än i fallet med sämre likviditet ovan.

Likviditetsgarant

En likviditetsgarant främjar likviditeten i ett noterat bolags aktier. Det är Stockholmsbörsens medlemmar, det vill säga banker och fondkommissionärer, som kan vara likviditetsgaranter. Som likviditetsgarant är medlemmen skyldig att under Stockholmsbörsens ordinarie handelstid fortlöpande och för egen räkning ställa köp- och säljkurser i de bolags aktier med vilka de har avtal. En likviditetsgarant är skyldig att ställa priser i minst fyra handelsposter och att tillse att köp- och säljkursen ej avviker från varandra mer än 4% beräknat på säljkursen. De medlemmar som väljer att agera likviditetsgaranter måste ha minst två personer som ansvarar för funktionen. För att bli likviditetsgarant måste medlemmen teckna avtal med Stockholmsbörsen. Stockholmsbörsen övervakar att avtalet följs och har rätt att säga upp avtalet om likviditetsgaranten inte uppfyller kraven i avtalet.

Avtal mellan likviditetsgarant och bolag

Det är frivilligt för bolag att ha en likviditetsgarant men Stockholmsbörsen rekommenderar bolag med låg omsättning att anlita en. Ett bolag som önskar förbättra likviditeten i bolagets aktier har möjlighet att ingå avtal med någon av Stockholmsbörsens likviditetsgaranter. Det är upp till bolaget och likviditetsgaranten att avtala om nivå på volym och spread så länge det motsvarar eller är bättre än Stockholmsbörsens krav (se ovan). Det står parterna fritt att avtala om ersättning för tjänsten. Likviditetsgaranten ska dock meddela Stockholmsbörsen om att avtal träffats och med vilket bolag.

Information om likviditetsgaranter

Stockholmsbörsen publicerar en lista på de medlemsföretag som är likviditetsgaranter på Stockholmsbörsens webbplats www.stockholmsborsen.se. Informationen finns tillgänglig på webbsidan från och med den 12 maj 2003.

Information om vilka bolag

För att upplysa investerare om vilka bolag som använder en likviditetsgarant får dessa bolag en särskild märkning "LP" (Liquidity Provider) i kurslistan. Denna märkning distribueras också i börsens informationsfeed, som förmedlar kursinformation till informationsåterförsäljare såsom Reuter, SIX och tidningar.

Likviditetsklassning

Stockholmsbörsen publicerar redan nu månatlig statistik över utvecklingen av likviditeten i de noterade bolagen. De noterade bolagens aktier klassificeras i tre olika grupper, A, B och C baserat på omsättning och spread. Statistiken innehåller också uppgifter om antal dagar med avslut. Listan finns på Stockholmsbörsen webbplats www.stockholmsborsen.se/Statistik och Publikationer/likviditetsrapport.